

Дзяды: учора і сёння

З лістапада ў Беларускім дзяржаўным музеі архітэктуры і побыту адбылася мастацкая рэканструкцыя старажытнай дзеі, карані якой губляюцца ў глыбіні стагоддзяў і выводзяць на шанаванне продкаў і бацькоў – свята ў гонар душаў папярэднікаў ва ўласным родзе – Дзяды.

Музей-скансен (створаны ў 1980-я гады па ўзоры архітэктурных запаведнікаў Балтыі) упершыню за сваю гісторыю аддаў даніну памяці цэламу свету, які ў архаічнай мадэлі свету месціцца над светам жывых і вельмі моцна ўплывае на дабрабыт, плоднасць, лёсавызначэнне ўсяго, што ваюндруе, рухаецца, жыве і адчувае сябе ў свеце рэчаіснасці.

Абрадавая дзея распачалася адсылкай да этнаграфіі і рамантычнай спадчыны Адама Міцкевіча – інсталяцыяй

абрадавай трапезы ў гонар продкаў, якая перайшла ва ўрачыстае шэсце ў суправаджэнні дудаў, скрыпкі і рытм-секцыі (Мікола Дашыневіч, Сяргей Чубрык, Кацярына Радзівілава, Вераніка Анцілеўская, Юрый Барадзін) і завершылася рытуальным праходжаннем праз сімвалы чатырох стыхій (Зямля, Вада, Паве́стра і Агонь). Папрыканцы адбылося традыцыйнае ахвяраванне ежы і напойў дупам Дзядоў, скончанае народнымі гульнямі і побытавымі танцамі Беларусі з калекцыі этнахарэолага Міколы Козенкі.

Кампактную, але вельмі прадуманую і чаканую паведнікамі музеяў іміррозу падрыхтавалі навуковыя супрацоўнікі музея і студэнты спецыялізацыі «этнафоназнаўства».

*Мікіта ХАЛЬКОЎ, Юліяна БЯЛЬКО,
студэнты кафедры этналогіі
і фальклору БДУКМ*

